

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător: Tatiana Vieru

judecătorii: Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Litarcom”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Reviral Grup” către Societatea cu Răspundere Limitată „Litarcom” privind încasare dobânzii de întârziere, încasarea penalității și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 august 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Litarcom”, menținută hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 29 martie 2016,

c o n s t a ț ă:

La data de 30 aprilie 2015, SRL „Reviral Grup” a depus în Judecătoria Botanica mun. Chișinău o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Litarcom” prin care a solicitat instanței încasarea datoriei în mărime de 180 938,73 lei, încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 41610,82 lei, încasarea penalității în sumă de 32568,97 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin contractul nr. 2 din 14 ianuarie 2013, întreprinderea de producere „Reviral Grup” SRL s-a angajat să confecționeze geamuri termopan pentru SRL „Litarcom”, în volumul și la prețul stabilit în anexa nr. 1.2 la contract.

Menționează că, în perioada anului 2013, au fost confecționate și instalate geamuri în sumă de 280 938,73 lei, fapt confirmat prin facturile fiscale nr. JJ1176143 din 22 ianuarie 2013, nr. JJ1176159 din 12 februarie 2013, nr. JJ 176165 din 28 februarie 2013, nr. JJ1523569 din 23 august 2013 și actul de verificări reciproce pentru anul 2013.

Relatează că, prevederilor pct. 2.3 al contractului nominalizat achitarea lucrărilor efectuate are loc în termen de trei zile din momentul semnării actului de predare - primire a lucrărilor efectuate. Actul de predare-primire a lucrărilor efectuate a fost semnat la 23 august 2013, iar actul de verificare reciprocă a fost semnat la data de 30 decembrie 2013, fiind stabilită o restanță neachitată în mărime de 280 938,73 lei.

Invocă că, la 13 ianuarie 2014 SRL „Litarcom” a transferat suma de 80 000 lei, iar la 23 octombrie 2014 a mai transferat încă 20 000 lei, astfel la momentul depunerii acțiunii în instanță, pârâtul înregistra o restanță în mărime de 180 938,73 lei.

Concomitent, statuiază că, perioada de întârziere este de 482 zile și calculul dobânzii de întârziere este următorul: rata de bază a Băncii Naționale în perioada 01 ianuarie -27 noiembrie 2014 este de 6,5 %; $180\,938,73 \text{ lei} \times 6,5\% + 9\%$ /,,: 365 zile = 76,83 lei pentru o zi întârziere. Perioada de întârziere 329 zile $\times 76,83 \text{ lei} = 25279,26 \text{ lei}$; Perioada de întârziere 27 noiembrie 2014 - 12 decembrie 2014 - $180\,938,73 \text{ lei} \times 7,5\% + 9\%$ $\times 15 \text{ zile} = 1226,9 \text{ lei}$; Perioada de întârziere 12 decembrie 2014 - 30 decembrie 2014 - $180\,938,73 \text{ lei} \times 7,5\% + 9\%$ $\times 18 \text{ zile} = 1472,3 \text{ lei}$; Perioada de întârziere 30 decembrie 2014 - 29 ianuarie 2015 - $180\,938,73 \text{ lei} \times 9,5\% + 9\%$ $\times 30 \text{ zile} = 2751,26 \text{ lei}$; Perioada de întârziere 29 ianuarie 2015 - 18 februarie 2015 - $180\,938,73 \text{ lei} \times 11,5\% + 9\%$ $\times 20 \text{ zile} = 2032,46 \text{ lei}$; Perioada de întârziere 18 februarie 2015 - 30 aprilie 2015 - $180\,938,73 \text{ lei} \times 16,5\% + 9\%$ $\times 70 \text{ zile} = 8848,65 \text{ lei}$; Total dobânda de întârziere constituie - 41610,82 lei.

Susține că, potrivit prevederilor pct.3.1 al Contractului nr. 2 din 14 ianuarie 2013 pentru neachitarea în termen a lucrărilor efectuate este prevăzută o penalitate în mărime de 0,1 % din suma contractului pentru fiecare zi de întârziere, penalitate ce constituie suma de 32 568,97 lei.

Explică că, întru evitarea unui litigiu judiciar au expediat la 11 martie 2015 o reclamație la adresa juridică a pârâtului, însă fără nici un rezultat, iar la apelurile telefonice directorul întreprinderii nu răspunde. Mai mult, s-a indicat că, unicul bun imobil aflat la bilanțul întreprinderii pârâte este pus în gaj până în anul 2017 BC „Moldindconbank” SA în baza contractului de ipotecă nr. 1316 din 01 aprilie 2014, fapt confirmat prin informația IS „Cadastru”.

Ulterior, la 17 decembrie 2015 FCP Reviral Grup SRL a depus o cerere de chemare în judecată concretizată, în motivarea căreia a indicat că prin încheierea judecătoreii Botanica din 11 mai 2015 a fost aplicat sechestrul pe conturile bancare a pârâtului.

La 13 mai 2015 încheierea Judecătoreii Botanica privind aplicarea sechestrului pe conturile bancare a pârâtului a fost executată de către executorul judecătoresc Igor Doroftei, fiind achitată suma de 2 062,90 lei cu titlu de cheltuieli de executare.

Prin dispoziția de plată nr. 35 din 20 mai 2015 pârâtul a achitat reclamantului datoria contractuală în mărime de 180 938,73 lei.

Solicită încasarea de la SRL „Litarcom” IDNO 1003600022493, în beneficiul FCP „Reviral Grup” SRL, JDNO 1003600170143, dobânda de întârziere în mărime de 41610,82 lei, penalitatea în mărime de 32568,97 lei; încasarea de la pârâtul SRL „Litarcom” în beneficiul reclamantului FCP „Reviral Grup” SRL taxa de stat achitată în mărime de 7653,55 lei, cheltuieli de executare în mărime de 2 062,90 lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Prin hotărârea judecătoreii Botanica mun. Chișinău din 29 martie 2016, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Reviral Grup”, s-a încasat de la SRL „Litarcom” în beneficiu FCP „Reviral Grup” SRL dobânda de întârziere în sumă de 41 610,82 lei, penalitatea în sumă de 32568,97 lei, taxa de stat în mărime de 7653,55 lei,

cheltuielile de executare în mărime de 2062,90 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei.

La 11 iulie 2016, SRL „Litarcom” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 29 martie 2016 (f.d.98-99).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 16 august 2016 a respins apelul declarat de SRL „Litarcom”.

A menținut hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 29 martie 2016 de admitere a cererii privind încasat de la SRL „Litarcom” în beneficiu FCP „Reviral Grup” SRL dobânda de întârziere în sumă de 41 610,82 lei, penalitatea în sumă de 32568,97 lei, taxa de stat în mărime de 7653,55 lei, cheltuielile de executare în mărime de 2062,90 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei (f.d.120- 126).

În motivarea deciziei sale, instanța de apel a indicat că, dispozițiile procedurale au fost respectate în tot, de instanța de fond care a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

A constatat că, conform actului de primire-predare a lucrărilor din 23.08.2013, se confirmă că, SRL „Reviral Grup” și-a executat integral obligațiile contractuale asumate și a produs geamuri termopan pentru SRL „Litarcom” în sumă totală de 193531,20 lei (f.d. 19).

Iar, potrivit actului de verificare a decontărilor reciproce, semnat de SRL „Reviral Grup” și SRL „Litarcom”, a constatat că la 30.12.2013, SRL „Litarcom” a înregistrat-o datorie față de SRL „Reviral Grup” în sumă de 280 938,73 lei (f.d. 20).

Totodată a reținut faptul că, prin ordinul de plată nr. 34 din 13 ianuarie 2013, „Litarcom” SRL a transferat la conturile SRL „Reviral Grup” suma de 80 000 lei (f.d 25), iar potrivit ordinului de plată nr. 919 din 23 octombrie 2014 a transferat suma de 20 000 lei (f.d 26), în așa mod nefiind achitată suma de 180 938, 73 lei.

Concomitent, a mai constatat că, potrivit ordinului de plată nr. 35 din 20 mai 2015, „Litarcom” SRL a transferat la conturile companiei reclamante suma datoriei în mărime de 180 938, 73 lei (f.d 62).

Însă, potrivit temeiul clauzelor contractului nr. 2 din 14.01.2013, pct. 3.1, pentru neachitarea în termen a lucrărilor efectuate este prevăzută o penalitate în mărime de 0,1% din suma contractului pentru fiecare zi de întârziere.

Astfel, relevante speței deduse judecătii a făcut referire art. 624 Cod Civil, care stabilește că, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun. Prin clauză penală se poate garanta numai o creanță valabilă. Clauza penală poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate. Părțile pot conveni asupra unei clauze penale mai mari decât prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea nu se datorează vinovăției sale.

Articolul 602 Codul Civil RM prevede că, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-1 despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă. Repararea prejudiciului cauzat prin întârziere sau prin o altă executare necorespunzătoare a obligației nu-l eliberează pe debitor de executarea obligației în natură, cu excepția cazurilor când, datorită unor circumstanțe obiective, creditorul pierde interesul pentru executare. Dreptul creditorului de a cere despăgubiri în locul prestației se exercită în condițiile suplimentare de la art.609. Creditorul poate cere despăgubiri pentru întârzierea executării obligației doar în condițiile suplimentare privind întârzierea prevăzute la art.617. In cazul unui contract sinalagmatic, creditorul poate cere despăgubiri pentru neexecutarea obligației debitorului doar după rezoluțiune, conform art.737.

Potrivit prevederilor art.619 Cod Civil al RM, Obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. In cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus. In cazul în care creditorul poate cere în alt temei juridic dobânzi mai mari, ele vor trebui plătite. Nu se exclude invocarea dreptului privind repararea unui alt prejudiciu.

Prin urmare, în accepțiunea normelor legale citate mai sus, instanța de apel a relevat că, SRL „Reviral Grup” este în drept de a pretinde la încasarea penalității din contul SRL „Litarcom”, or după cum atestă materialele cauzei, SRL „Litarcom” nu a respectat obligația de plată a serviciilor în termen de 3 zile din momentul semnării actului de predare-primire a lucrărilor efectuate.

Astfel, instanța de apel a menționat că circumstanțele pricinii au fost stabilite corect de către prima instanță și nu este necesară verificarea suplimentară a căror-va dovezi, normele de drept material fiind aplicate corect.

La 13 octombrie 2016 SRL „Litarcom” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 august 2016 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată (f.d.131-133).

În motivarea cererii de recurs s-a indicat că, pe parcursul examinării pricinii a demonstrat prin probe pertinente și concludente intenția rea a intimatului de a se îmbogăți fără justa cauză pe seama penalităților și dobânzilor de întârziere, profitând de situația în care se află recurentul.

Menționează că, a încercat să soluționeze litigiul pe cale amiabilă pentru a fi evitate cheltuielile suplimentare cum ar fi taxa de stat, cheltuieli de asistență juridică, însă intimatul a refuzat categoric careva negocieri susținând în continuare integral cererea de chemare în judecată, deși datoria contractuală era stinsă în totalitate.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul reține că la materialele cauzei este anexată copia scrisorii de expediere în adresa părților a copiei deciziei integrale a instanței de apel (f.d.127).

Însă, la materialele cauzei nu se regăsesc careva probe ce ar confirma recepționarea de către părți a copiei deciziei. Astfel recursul declarat la data de 13 octombrie 2016, se consideră depus în termen.

La data de 13 decembrie 2016, în adresa intimatului SRL „Reviral Grup”, a fost expedit spre cunoștință copia recursului declarat de către SRL „Litarcom”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.148).

La 26 decembrie 2016, intimatul SRL „Reviral Grup”, și-a valorificat dreptul de a depune referința la recursul declarat de SRL „Litarcom”.

În motivarea referinței a invocat, că cererea de recurs depusă de SRL „Litarcom”, este vădit neîntemeiat, nefondată, înaintată cu scopul de a induce instanța în eroare și a se eschiva de la obligațiunile dispuse conform hotărârilor. Solicită respingerea cererii de recurs ca fiind inadmisibilă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Litarcom” este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art.433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SRL „Litarcom” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or, recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Nu poate fi reținut drept temei al admisibilității recursului argumentele SRL „Litarcom” precum că, a achitat integral datoria față de intimat, deoarece de către instanțele ierarhic inferioare a fost demonstrat cu certitudine neonorarea obligațiunilor pecuniare.

Or, potrivit art. 602 Codul Civil RM prevede că, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-1 despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau

tardivă. Repararea prejudiciului cauzat prin întârziere sau prin o altă executare necorespunzătoare a obligației nu-l eliberează pe debitor de executarea obligației în natură, cu excepția cazurilor când, datorită unor circumstanțe obiective, creditorul pierde interesul pentru executare. Dreptul creditorului de a cere despăgubiri în locul prestației se exercită în condițiile suplimentare de la art.609. Creditorul poate cere despăgubiri pentru întârzierea executării obligației doar în condițiile suplimentare privind întârzierea prevăzute la art.617. In cazul unui contract sinalagmatic, creditorul poate cere despăgubiri pentru neexecutarea obligației debitorului doar după rezoluțiune, conform art.737.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Litarcom” ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Litarcom” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu